

Innhold

1 Hva er utviklingsstudier?	11
<i>Tore Linné Eriksen</i>	
Hvordan ble utviklingsstudier til?	12
Hvilke land er utviklingsland?	13
Klassiske utviklingsteorier	15
Fra grunnbehov til markedsliberalisme.....	17
Nye perspektiver og grunnleggende kritikk	18
En kritisk vitenskap med verdier?.....	19
Tverrfaglig tilnærming	21
På alle nivåer	21
Hvor mange er fattige, og hvor bor de?	23
En delt verden.....	26
Formue gir makt.....	28
Miljø og klima.....	30
Sikkerhet og sårbarhet	32
En ny dagsorden?.....	33
Mer å lese	34
2 Fortida er ikke som før: Globalhistorie og utviklingsstudier	37
<i>Tore Linné Eriksen</i>	
Et alternativ til eurosentrisme	39
Hvilke spørsmål stilles, og av hvem?	40
Grenseløse temaer og lange linjer	41
Kina som stormakt	44
Den europeiske ekspansjonen.....	46
Erobring med begrensninger.....	47
Den amerikanske katastrofen.....	48
En sammenvevd og delt verden.....	49
Et økologisk verdenssystem.....	51
Industrialisering som globalt vendepunkt.....	51
Industrialisering, rivalisering og imperialisme.....	53
Imperialisme i ulike former.....	54
India blir en del av «den tredje verden».....	55
Det kinesiske sammenbruddet	57
Historien er ikke slutt.....	59
Mer å lese	60

3 Globalisering, global kapitalisme eller globalt apartheid?	61
<i>Tore Linné Eriksen</i>	
Den beste av alle verdener?	63
Hva er skeptikere skeptisk til?	64
Hvor global er egentlig den globale økonomien?	66
Trenger transnasjonale selskaper en stat?	68
Hvor «grenseløs» er verden?	70
Er nasjonalstaten virkelig død?	72
Hva sier radikale kritikere?	73
Henger nyliberalisme og globalisering sammen?	74
Globalisering med et menneskelig ansikt?	75
Er globaliseringsprosjektet i krise?	77
Er en annen verden mulig?	79
Hva skal vi snakke om isteden?	81
Globalt apartheid?	82
Mer å lese	83
4 Utviklingsland i det internasjonale systemet	85
<i>Kristen Nordhaug</i>	
Truman og Point 4	86
Bandungkonferansen	89
Araberstatenes oljeembargo	91
Mexicos gjeldskrise	94
11. september	97
Kina–Afrika-toppmøtet i Beijing	99
Konkursen til Lehman Brothers	102
Avslutning: På vei mot en ny verdensordning?	103
Mer å lese	107
5 Ubehaget med kulturen	109
<i>Anne Waldrop</i>	
Et idéhistorisk blikk på antropologiske kulturforståelser	111
Eksempelet med ståløkser og kulturbegrepet	114
Én kultur?	116
Kultur kontra økonomi	118
Modernisering, modernitet og bistandsdilemmaer	122
Kulturkollisjoner i Ghana?	125
Alternativ modernitet, alternativ utvikling	130
Avslutning: Fra «bushen» til tennisbanen	132
Mer å lese	133

6 Kjønn og utvikling	135
<i>Anne Waldrop</i>	
1970–75: Kvinner inn i utviklingstenkningen.....	138
1975–1985: FNs kvinnetiår – «Sisters are doing it for themselves»	143
1985–1995: Kjønn, «empowerment» og utvikling	149
1995–2005: Globalisering og «gender mainstreaming».....	154
Avslutning: Kjønn og utvikling nå	157
Mer å lese.....	158
7 Hva betyr utdanning for utvikling?	161
<i>Karen Brit Feldberg</i>	
Hva snakker vi om?	162
Utdanningens historiske rolle i samfunnet	163
Utdanning og opprør mot statsmakten	166
Utdanning og utviklingsteori	167
Kvalitetskravene til utdanning.....	171
Lærernes betydning for kvalitet	172
Språk i undervisningen	173
Kulturell tilknytning og relevans i utdanningen.....	174
Religion, etikk og utdanning.....	176
Utdanning og kvinner	176
Utdanning og rettigheter.....	178
Rettigheter og muligheter.....	181
Fattigdom, globalisering og økende sårbarhet hos barn og unge	183
Avslutning.....	185
Mer å lese.....	186
8 Befolkning og utvikling	187
<i>Berit Helene Vandsemb</i>	
Historisk befolkningsutvikling.....	189
Hvordan befolkning påvirker utvikling	190
Regionale forskjeller i befolkningsvekst.....	195
Hvordan utvikling påvirker befolkningens størrelse og sammensetning.....	197
Hvorfor er befolkningsveksten så sterk i utviklingslandene?	199
Endringer i dødeligheten.....	203
Hva slags befolkningspolitikk?	208
Avslutning.....	210
Mer å lese.....	211

9 Mat, marked og rettigheter	213
<i>Randi Jakobsen</i>	
Mangel på mat?.....	214
Utvikling på landsbygda.....	220
Handel – markedsliberalisme eller rettigheter?.....	229
Jord – vare eller rettighet?.....	232
Avslutning.....	236
Mer å lese.....	236
10 Sosiale bevegelser: kamp for arbeid, jord og verdighet i Latin-Amerika	239
<i>Anne Margrethe Sønneland og Lars Leer</i>	
Hva er sosiale bevegelser?.....	240
Gamle, nye, lokale og globale?.....	243
Brød, arbeid og verdighet: Piqueteros-bevegelsen i Argentina.....	244
De jordløse landarbeidernes bevegelse i Brasil – MST.....	246
Oppgjør med fortida og kamp mot kriminalisering av protest: menneskerettighetsbevegelsen.....	249
Urfolksbevegelsen i Bolivia: fra opprør til politisk endring.....	252
Morales blir president – et historisk veiskille.....	254
Sosiale bevegelser og utvikling.....	256
Mer å lese.....	259
11 Stat og regimer i Afrika sør for Sahara	261
<i>Ketil Fred Hansen</i>	
Arven fra kolonitida.....	263
Demokrati og demokratisering.....	270
Avslutning – bidrar økt demokrati til høyere økonomisk vekst?.....	282
Mer å lese.....	284
12 Bistand og utvikling i et nytt landskap	287
<i>Tore Linné Eriksen og Oddvar Smukkestad</i>	
Blandede motiver.....	289
Bistand i mange kanaler.....	290
Fra prosjekter til programmer og budsjetter.....	292
Skiftende bistandsmoter.....	293
Hvor stor – eller liten – er bistanden?.....	295
Avhengighetens problemer.....	297
Norge: en viktig aktør.....	298
En nordisk modell?.....	301
Enigheten slår sprekker.....	302

Hva kommer ut av kronene?	303
Bistandslandskap i endring.....	306
Lærdommer fra sør	307
En epoke mot slutten?.....	309
Mer å lese.....	311
Forfatterbiografier.....	313
Litteraturliste.....	315
Stikkord.....	331